

DUTCH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Schrijf een commentaar bij een van de volgende teksten:

1. (a)

- Al behoort zij niet tot de kenmerken van de Nederlandse mentaliteit – verre van! – ik wil de Taal, in casu het Nederlands toch nog iets uitvoeriger aan de orde stellen. Vanuit mijn tweetalige achtergrond durf ik te zeggen dat er iets mis is met de Nederlandse taal. Kort gezegd: ik mis hier al te vaak taalgenot, waarmee ik bedoel dat er bepaalde
- 5 dimensies in het gebruik en de beleving van het Nederlands ontbreken. Deze uitspraak zal door mijn Nederlandse lezers heel anders worden begrepen dan door mijn Vlaamse, wat opnieuw een illustratie is van het feit dat aan een boek als dit de onmogelijke eis wordt gesteld om voor twee culturen begrijpelijk te schrijven!
- Een voorbeeld kan de lezer misschien op weg helpen. Ik heb verschillende Duitstalige
- 10 vrienden die al decennia in Nederland wonen en werken, perfect Nederlands spreken en schrijven, maar uiteindelijk toch de mening zijn toegedaan dat het Nederlands een dialect is van het Duits. Waarschijnlijk hebben ze dat gevoel gekregen doordat ze zich die taal vrij gemakkelijk hebben eigen gemaakt.
- Dat is allerminst mijn gevoel. Ik schrijf nadrukkelijk ‘gevoel’ omdat ik hartstochtelijk
- 15 veel van die taal houd. Ik beschouw haar als mijn geliefde: het Vlaams is mijn moeder, het Nederlands mijn geliefde en het Frans is een goede kennis van mij die ik niet dagelijks spreek maar bij wie ik vaak op bezoek ga. Als ik ga vergelijken kom ik tot het besef dat mijn vriendin iets mist wat het Frans wel heeft. Of beter: zoals anderen met mijn geliefde omgaan: dat is “minimalistisch”.
- 20 In Nederland heeft men nauwelijks aandacht voor haar, terwijl ze er zo mooi uitziet! Stel dat Wim Kok in een belangrijke toespraak een ongebruikelijk Nederlands woord zou gebruiken, dat hij een sieraad van mijn vriendin zou lenen dat zij lange tijd niet gedragen heeft. De kans is minimaal, maar stel dat hij het doet. Wie zal daarover vallen? Wie zal dat opmerken? Maar wat overkomt nu die goede kennis van mij? In
- 25 een recente toespraak had de Franse president Chirac het over een toestand die hij als ‘abracadabrantese’ beschreef. Dat woord komt in een Frans woordenboek niet voor. Normaal wordt er over ‘abracadabrant’ gesproken.
- Maar wie zegt nou ‘abracadabrantese’? Een neologisme gesmeed uit ‘abracadabrant’ (alderdolst) en ‘rocambolesque’ (onwaarschijnlijk)!
- 30 De journalistieke commentatoren weerhielden er zich niet van op het bizarre taalgebruik van de president te wijzen. Maar de dag daarna al kwam een columnist op de proppen met de opmerking dat het woord voorkomt in de tweede strofe van Rimbauds gedicht *Le cœur supplicé*: “O flots abracadabrantese...”
- Sedert kort is het woord gemeengoed in het Franse spraakgebruik, dankzij een politicus
- 35 die het woord het leven teruggaf en de commentatoren die er de nodige ruchtbaarheid aan gaven. ‘Onzin’ zal men in Nederland denken: “wat een ophef over zoiets onbelangrijks”.
- Nog niet overtuigd? Ander voorbeeld. France Inter is een populaire radiozender van de publieke omroep. Elke dag rond negen uur, nadat het nieuws van de dag de revue is gepasseerd, is het woord aan Alain Rey. Deze hoogstaande taalkundige spreekt dan een
- 40 column uit. Hij kiest een woord dat tijdens het voorbije uur in de politieke berichtgeving en discussies meermaals is gevallen. Even luchtig als deskundig geeft hij commentaar op dat woord: hij schetst er de oorsprong van, vertelt hoe het gebruik ervan zich heeft ontwikkeld, wat de huidige betekenis is, wat de bijbetekenissen zijn, waarom

45 dit woord wordt gebruikt en niet een synoniem, enzovoort. Behalve het feit dat deze man deskundig is, is hij ook grappig. Hij levert zo, via de taal een eigen commentaar op de politieke actualiteit.

Waar, in welk land en in welke cultuur zou dat kunnen, waar zou dat op die manier gebeuren? Zoveel aandacht, respect en liefde voor de taal, maar ook zoveel plezier in het eenvoudige feit van met de eigen taal bezig te zijn.

Uit: Eric de Kuyper, *Een vis verdrinken*. (Bewerkt). Nijmegen, 2001.

- Wat is er “mis met de Nederlandse Taal” (regel 3) volgens De Kuyper?
- Is de argumentatie van De Kuyper overtuigend?
- Is zijn taalgebruik ook beeldend?

1. (b)

Schoolsysteem

Het kind laat in zijn onderzoekingsdrift
door horen, tasten, proeven, zien en ruiken
de kennis van zijn leefwereld ontluiken,
die zo in zijn geheugen wordt gegrift.

5 Als hij alleen dat laatste moet gebruiken
wanneer op school de wereld wordt geschilderd
in losse vakken, voorgekauwd op schrift,
begint hier de vervreemding op te duiken.

10 De leerling komt in twee werkelijkheden,
maar de zintuiglijke wordt afgesneden
want jaartallen zijn een beslissend feit.

Het schoolsysteem treft de beschuldiging
dat tafels van vermenigvuldiging
meer tellen dan de creativiteit.

Uit: Jan Kal, *Activisme*, Uitg. Amsterdam, 1973.

- Welke *twee werkelijkheden* worden bedoeld in regel 9?
  - Geeft de dichter een beeld van het schoolsysteem dat jij herkent?
  - Welke vormkenmerken heeft dit gedicht en hoe ondersteunt de vorm de inhoud van het gedicht?
-